

Tämä sivu on konekäännetty [Linkki]. Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännöissämme \[Linkki\]](#).

Päätös asiassa 2165/2019/MIG, joka koskee Euroopan komission kieltäytymistä julkistamasta kahta laskua kuluista, jotka liittyvät silloisen komission puheenjohtajan viralliseen vierailuun Buenos Airesissa

Päätös

Kanteluasia 2165/2019/MIG - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 20/12/2019 - Päätökset, pvm 04/11/2020 - Asiaan liittyvät toimet Euroopan komissio (Toimielin on hyväksynyt ehdotuksen/ehdotukset) | Euroopan komissio (Ratkaisu) |

Asia koski pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin, joissa eriteltiin Euroopan komission silloisen puheenjohtajan viralliseen vierailuun Buenos Airesissa G20-huippukokoukseen liittyvät kulut. Komissio yksilöi kaksi laskua pyynnön soveltamisalaan kuuluviksi, mutta epäsi pääsyn niihin henkilötietojen suojaamisen tarpeen perusteella.

Oikeusasiamies katsoi, että tutustumispyyntöön voitiin vastata paljastamalla tietoja kyseessä olevien kulujen luonteesta, ja teki vastaavan ratkaisuehdotuksen. Oikeusasiamies ehdotti myös, että tällaiset tiedot paljastettaisiin ennakoivasti tietyissä olosuhteissa.

Komissio hyväksyi oikeusasiamiehen ratkaisuehdotuksen ja sopi ennakoivasti tällaisten sekalaisten kustannusten luonnetta koskevien tietojen julkistamisesta tulevaisuudessa.

Oikeusasiamies suhtautui myönteisesti komission myönteiseen vastaukseen ja kiitti sitä toimista, joita se on jo toteuttanut komission jäsenten kulujen avoimuuden lisäämiseksi. Tällä perusteella hän päätti tutkimuksen.

Kantelun tausta

1. Komissio julkaisee ennakoivasti tietoja komission jäsenten virkamatkoista aiheutuneista kuluista (ns. virkamatkakulut). [1]

2. Marraskuussa 2018 silloinen komission puheenjohtaja teki virallisen matkan Buenos Airesiin osallistuakseen G20-huippukokoukseen. Ennakoivan julkaisupolitiikkansa mukaisesti komissio on antanut tietoja tästä matkasta aiheutuneista kuluista [2], muun muassa seuraavan erittelyn:

- Matkakulut 8 929,61 euroa
- Majoituskulut 0,00 €
- Päivärahat 239,53 euroa
- Sekalaiset kulut 8 320,00 euroa

3. **Kantelija, Access Info Europe -kansalaisjärjestö, pyysi** 10. ja 11. toukokuuta 2019 saada tutustua asiakirjoihin [3], jotka sisälsivät yksityiskohtaisia tietoja tämän matkan sekalaisista kuluista.

4. **Komissio epäsi** pääsyn tietoihin 25 päivänä kesäkuuta 2019 yksilöiden henkilötietojen suojaamisen tarpeen perusteella [4].

5. **Kantelija pyysi** 16. heinäkuuta 2019 komissiota tarkistamaan päätöstään (se teki niin kutsutun uudistetun pyynnön).

6. **Komissio ilmoitti kantelijalle** 23 päivänä syyskuuta 2019, että se oli yksilöinyt kaksi laskua, ja vahvisti päätöksensä evätä yleisön oikeus tutustua niihin.

7. **Kantelija oli tyytymätön** komission vastaukseen ja kääntyi oikeusasiamiehen puoleen marraskuussa 2019.

Oikeusasiamiehen ratkaisuehdotus

8. Tarkastettuaan kyseiset kaksi laskua ja keskusteltuaan komission edustajien kanssa oikeusasiamies teki seuraavan ratkaisuehdotuksen [5]:

Euroopan komission olisi annettava kantelijalle tietoja entisen puheenjohtaja Junckerin sekalaisista menoista hänen virallisella vierailullaan Buenos Airesissa marraskuussa 2018 pidettävään G20-huippukokoukseen.

9. Oikeusasiamies katsoi myös, että tapaukseen liittyi laajempia luottamusta ja legitimizeettiä koskevia kysymyksiä, joita voidaan lisätä lisäämällä avoimuutta. Oikeusasiamies katsoi, että jos sekalaiset kustannukset ylittävät tietyn määrän tai tietyn prosenttiosuuden matkan kokonaiskustannuksista, on perusteltua ilmoittaa ennakolta lisätietoja, joissa selitetään, mistä nämä kustannukset aiheutuvat.

10. Komissio oli samaa mieltä [6] siitä, että kantelijalle voitiin antaa tietoja kyseessä olevien sekalaisien kulujen luonteesta eli siitä, että ne liittyivät puheenjohtajan ja hänen avustajaryhmänsä tavanomaisiin logistiikka- ja turvallisuusvaatimuksiin.

11. Komissio ilmoitti myös, että se aikoo julkaista ennakoivasti tietoja komission jäsenten matkojen sekalaisista kuluista tulevaisuudessa ja että se on jo toteuttanut tarvittavat toimenpiteet tietojen julkistamisen helpottamiseksi.

12. Kantelija suhtautui myönteisesti komission ennakoivan avoimuuspolitiikan päivittämiseen. Se totesi kuitenkin, ettei se ollut tyytyväinen kyseessä olevien sekalaisten kulujen luonteen ilmoittamiseen. Valituksen tekijä toisti erityisesti väitteensä, jonka mukaan kaksi laskua, joiden komissio oli yksilöinyt kuuluvan sen pyynnön soveltamisalaan, eivät voineet olla henkilötietoja kokonaisuudessaan. Sen sijaan se totesi, että henkilötiedot, kuten nimet ja allekirjoitukset, jotka voitaisiin sisällyttää laskuihin, olisi poistettava ja että olisi myönnettävä osittainen pääsy laskuihin. Valituksen tekijä toisti myös väitteensä, jonka mukaan laskujen julkistamisella varmistettaisiin, että yleisö voi valvoa veronmaksajien rahojen käyttöä, jolloin valituksen tekijän kaltaiset organisaatiot voivat täyttää tehtävänsä ”vahtikoirana”.

Oikeusasiamiehen arvio ratkaisuehdotuksen jälkeen

13. Oikeusasiamies on tyytyväinen siihen, että komissio on hyväksynyt hänen ratkaisuehdotuksensa. Jäljempänä esitetyistä syistä hän katsoo, että kantelu on ratkaistu onnistuneesti huolimatta joistakin kantelijan jäljellä olevista huolenaiheista.

14. Oikeusasiamies toteaa, että EU:n tietosuojasääntöjen [7] mukainen henkilötietojen käsite ei kata ainoastaan henkilöiden nimiä ja allekirjoituksia. Henkilötiedoilla tarkoitetaan pikemminkin *kaikkia* tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön (jäljempänä rekisteröity) liittyviä tietoja. Koska käsiteltävässä asiassa rekisteröidyt on joko tunnistettu (tuolloinen komission puheenjohtaja) tai heidät voidaan tunnistaa (tuolloisen puheenjohtajan mukana hänen matkallaan ollut ryhmä), kaikki riidanalaisiin laskuihin sisältyvät tiedot ovat henkilötietoja.

15. EU:n tietosuojasäännöissä edellytetään, että henkilö, joka pyytää pääsyä henkilötietoihin, osoittaa yleisen edun mukaisen erityisen tarpeen, joka voitaisiin täyttää tällaisen pääsyn avulla. [8] Vaikka tällainen tarve voitaisiin osoittaa, henkilötietoja ei voida luovuttaa, jos rekisteröidyllä on oikeutettu intressi olla ilmaisematta tietoja, mikä ylittää tämän tarpeen. Lopuksi on todettava, että vaikka tämä edellytys täytyisi, henkilötietoja voidaan luovuttaa vain, jos se on asianmukaisin keino tiedonhakijan tavoitteleman päämäärän saavuttamiseksi. Jos on olemassa vaihtoehtoinen keino saman tavoitteen saavuttamiseksi, sitä on käytettävä sen sijaan.

16. Vaikka sen arvioimiseksi, ovatko tietyt tiedot henkilötietoja, on merkityksetöntä, kuka rekisteröity on, tällä voi olla merkitystä määritettäessä tarvetta saada pääsy henkilötietoihin. Tässä tapauksessa yksi rekisteröidyistä oli silloinen komission puheenjohtaja. Oikeusasiamies oli näin ollen samaa mieltä siitä, että kyseisten kulujen luonnetta koskevien tietojen ilmaiseminen oli tarpeen, jotta yleisölle voidaan tiedottaa siitä, miten hallinto käyttää veronmaksajien rahoja. Oikeusasiamies katsoi myös, että näiden tietojen paljastaminen ei heikentäisi entisen presidentin yksityisyyttä ja koskemattomuutta.

17. Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, että kantelijan esittämän tavoitteen saavuttamiseksi oli olemassa vaihtoehtoinen keino eli kantelijan pyytämien *tietojen* paljastaminen komission yksilöimien kahden laskun sijasta. Koska nämä tiedot on nyt julkistettu, oikeusasiamies katsoo, että kyseisten laskujen julkistaminen ei ole enää yleisen edun mukaista ja että se voisi

kohtuullisesti ylittää asianomaisten rekisteröityjen edun.

18. Oikeusasiamies kiittää komissiota myös sen halukkuudesta pohtia ja mukauttaa toimintaperiaatteitaan, jotka koskevat komission jäsenten virkamatkakulujen ennakoivaa avoimuutta. Hän toteaa, että komissio on jo toteuttanut ehdotetut mukautukset ja antaa nyt yksityiskohtaisia tietoja sekalaisista kustannuksista, kun se julkaisee komission jäsenten matkakuluja. Oikeusasiamies pitää tätä hyvänä hallintotapana.

19. Lopuksi oikeusasiamies pitää valitettavana viivästystä, joka komissiolle aiheutui tässä tapauksessa sekä tutustumisoikeuden myöntämismenettelyn alku- että vahvistamisvaiheessa. Hän kehottaa komissiota pyrkimään varmistamaan, että asiakirjojen julkista saatavuutta koskevia pyyntöjä koskevia määräaikoja noudatetaan tulevaisuudessa paremmin.

Päätelmät

Tutkimuksen perusteella oikeusasiamies päättää asian käsittelyn ja tekee seuraavan päätelmän:

Euroopan komissio on hyväksynyt oikeusasiamiehen ratkaisuehdotuksen.

Päätöksestä ilmoitetaan kantelijalle ja komissiolle.

Emily O'Reilly Euroopan oikeusasiamies

Strasbourg, 4. marraskuuta 2020

[1] Junckerin komission matkakulut:

https://ec.europa.eu/info/former-colleges-commissioners/transparency-pages-juncker-commission_fi [Linkki]. Von der Leyenin komission matkakulut löytyvät kunkin komission jäsenen verkkosivulta kohdasta "Avoimuus": https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024_fi [Linkki].

[2] Ks.

<https://ec.europa.eu/transparencyinitiative/meetings/mission.do?host=829436d0-1850-424f-aebe-6dd76c793be2&...> [Linkki].

[3] Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisesti, saatavilla osoitteessa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049> [Linkki].

[4] Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

[5] Oikeusasiamiehen ratkaisuehdotuksen koko teksti on saatavilla osoitteessa

<https://www.ombudsman.europa.eu/fi/solution/fi/134335> [Linkki].

[6] Komission vastaus oikeusasiamiehen ratkaisuehdotukseen on kokonaisuudessaan saatavilla osoitteessa <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/134336> [Linkki].

[7] Asetus 2018/1725 luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Linkki].

[8] Asetuksen 2018/1725 9 artiklan 1 kohdan b alakohta.